

TÉMA: Inkluzivní vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností

VÝZKUMNÝ PROBLÉM: Porovnání názorů pedagogů na inkluzivní vzdělávání žáků v české a finské republice

PŘEDSTAVENÍ TÉMATU: Řeč a schopnost komunikace patří mezi specificky lidskou vlastnost a schopnost. Pokud je tato schopnost z nějakého důvodu narušena, může to ovlivnit celý následný vývoj jedince. Nesporným faktem je, že stále více běžných pedagogů se setkává a bude setkávat s žáky, kteří mají narušenou komunikační schopnost. Narůstající počet těchto žáků v běžné škole se v poslední době klade do přímé souvislosti s integrací a s novým trendem inkluzivního vzdělávání. Proto je nezbytně důležité vědět kdy a jak přistupovat k intervenci žáků s narušenou komunikační schopností.

CÍL VÝZKUMU: Cílem výzkumu je porovnání názorů českých a finských pedagogů, působících na běžných základních školách. Zjištění v čem se konkrétní názory liší a jak k inkluzi přistupují pedagogové v rozdílných zemích. Dále také zjištění možností přístupů k informacím, které se týkají inkluzivního vzdělávání a srovnání stavu informovanosti českých a finských pedagogů. V neposlední řadě zjištění a porovnání ochoty pedagogických pracovníků zapojit se do inkluzivního vzdělávání.

HLAVNÍ VÝZKUMNÁ OTÁZKA: Jak velké jsou rozdíly mezi názory, týkající se inkluze žáků s NKS, pedagogů působících v české a finské republice?

VEDLEJŠÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY:

Je rozdíl mezi informovaností, týkající se inkluze, českých a finských pedagogů markantní?

Jaká je ochota pedagogických pracovníků zapojit se do inkluzivního vzdělávání v české a finské republice?

VÝZKUMNÁ STRATEGIE: Kvantitativní výzkumná strategie

Kvantitativní výzkumnou strategii jsem zvolila kvůli možnosti ověření nebo vyvrácení hypotéz a zodpovězení výzkumných otázek na základě kvantifikace.

TEORETICKÁ HYPOTÉZA:

Informovanost pedagogů o inkluzi žáků s narušenou komunikační schopností ovlivňuje jejich názor.

PRACOVNÍ HYPOTÉZY:

Čím více jsou pedagogové informováni o inkluzivním vzdělávání, tím pozitivněji k inkluzi přistupují.

Pedagogové ve finské republice jsou lépe informováni a připraveni na inkluzivní vzdělávání než pedagogové v české republice.

Ochota českých pedagogických pracovníků aktivně se zapojit do inkluzivního vzdělávání je menší než ochota finských pedagogů.

Koncept: Inkluzivní vzdělávání

KONCEPTUALIZACE:

Informovanost pedagogů: míra informovanosti pedagogů, týkající se inkluzivního vzdělávání

Pozitivní přístup k inkluzi: kladný přístup pedagogů k problematice spojené s inkluzivním vzděláváním

Informovanost a připravenost na inkluzivní vzdělávání: množství informací a schopností pedagogů přizpůsobit se inkluzivnímu vzdělávání

Ochota zapojit se do inkluzivního vzdělávání: míra ochoty pedagogických pracovníků zapojit se do procesu inkluzivního vzdělávání

OPERACIONALIZACE:

Informovanost pedagogů: Posuzována dle odpovědí respondentů a jejich možností informace získat

Pozitivní přístup k inkluzi: Zjišťován na základě odpovědí respondentů.

Pozitivní přístup pedagogů k inkluzivnímu vzdělávání narůstá s rostoucí informovaností pedagogů.

Informovanost a připravenost na inkluzivní vzdělávání: Posuzováno dle srovnání odpovědí respondentů ze dvou rozdílných států. Připravenost a informovanost finských pedagogů je větší než připravenost a informovanost českých pedagogů.

Ochota zapojit se do inkluzivního vzdělávání: Posuzováno dle odpovědí respondentů. Ochota aktivně se zapojit do procesu inkluzivního vzdělávání je větší u finských pedagogů než českých pedagogů.

METODA SBĚRU DAT: Dotazník

VÝZKUMNÁ POPULACE: Pedagogičtí pracovníci

VÝZKUMNÝ VZOREK: Učitelé vyučující na běžných základních školách

ÚRYVEK Z DOTAZNÍKU:

Vážná paní učitelko / Vážený pane učiteli,

ráda bych Vás požádala o pomoc při mém výzkumném projektu na Pedagogické fakultě Masarykovy Univerzity v Brně, který se zabývá názory pedagogů na inkluzivní vzdělávání žáků s poruchami řeči. Byla bych Vám velice vděčná, kdybyste mohla / mohl věnovat několik minut tomuto jednoduchému dotazníku, vyplnit ho a odeslat zpět. Všechna data jsou anonymní a nebudou nijak zneužita, budou využita pouze pro účely výzkumného záměru.

Mnohokrát děkuji

Bc. Lenka Kadlčáková

U OTÁZEK S MOŽNOSTÍ VÝBĚRU JE ODPOVĚD MOŽNO ZÝVRAZNIT TUČNĚ NEBO OZNAČIT PŘIPSÁNÍM KŘÍŽKU.

1. Pohlaví

- a) muž
- b) žena

2. Stupeň dosaženého vzdělání

- a) základní
- b) středoškolský bez maturity
- c) středoškolský s maturitou
- d) bakalářský
- e) magisterský
- f) doktorský

3. Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

- a) 1 - 5 let
- b) 6 - 10 let
- c) 11 - 15 let

- d) 16 - 20 let
- e) více než 20 let

4. Jste speciální pedagog? Pokud ano: jaká je Vaše specializace? (Lze označit i více možností.)

- a) logopedie
- b) specifické poruchy učení
- c) psychopedie
- d) surdopedie
- e) oftalmopedie
- f) somatopedie
- g) etopedie
- h) nejsem speciální pedagog

5. Spolupracujete Vy osobně s nějakým speciálním pedagogem?

- a) ano v Pedagogicko psychologické poradně
- b) ano ve Speciálně pedagogickém centru
- c) ano přímo u nás na škole
- d) ano, jinak – uveďte, prosím, jak:
- e) ne

6. Co podle Vás znamená termín „inkluzí“?

.....

7. Jaké konkrétní změny podle Vás přinese inkluzivní vzdělávání? Jak se změní Vaše práce?

.....

8. Poskytl Vám někdo o inkluzivním vzdělávání informace?

- a) ne
- b) ano – uveďte, prosím, kdo:

9. Máte v současné době ve své třídě integrované žáky?

- a) ne
- b) ano - jednoho
- c) ano - více než jednoho

10. Máte zkušenost s výukou integrovaného žáka s narušenou komunikační schopností (s poruchami řeči)?

- a) ne
- b) ano

11. Co podle Vás nejvíce potřebuje žák s narušenou komunikační schopností

(s poruchami řeči) v rámci inkluzivního vzdělávání? Jaké podmínky a způsoby podpory by pro něj měly být zajištěny? (Lze označit i více možností.)

- a) individuální logopedická péče, která se prolíná všemi předměty
- b) individuální přístup speciálního pedagoga a ostatních pedagogů
- c) možnost vzdělávání žáků na základě individuálních vzdělávacích plánů
- d) snížený počet žáku ve třídě
- e) zohledňující přístup ke klasifikaci (v předmětech, v nichž se projevuje postižení žáka)
- f) jiná opatření – uveďte, prosím, jaká:

.....

12. Uvítali byste více informací o inkluzivním vzdělávání žáků?

- a) ano
- b) ne

13. Na koho byste se obrátili, pokud byste potřebovali informace o inkluzivním vzdělávání žáka s narušenou komunikační schopností (s poruchami řeči)?

- a) na školního speciálního pedagoga - logopeda
- b) na klinického logopeda
- c) na vedení školy
- d) jinam – uveďte, prosím, kam:

MOŽNÉ PROBLÉMY: Při realizaci výzkumu předpokládám, že se mohu setkat s neochotou učitelů vyplnit dotazník. Dalším problémem by také mohly být potíže s navázáním kontaktu se zahraničními pedagogy a následná návratnost dotazníku, popřípadě jejich neochota zapojit se do výzkumu studenta z jiné země. Jedním z problémů by také mohlo být nedostatečné množství informací o inkluzivním vzdělávání. Možné nepřesnosti spojené s překladem dotazníku do anglického jazyka.

SEZNAM LITERATURY:

BARTOŇOVÁ, Miroslava; VÍTKOVÁ, Marie. *Inkluzivní vzdělávání v podmínkách současné české školy =: Inclusive education in current Czech school*. 1. vydání. Brno: Masarykova Univerzita, 2010. 409 s. ISBN 80-210-5383-6.

BARTOŇOVÁ, Miroslava; VÍTKOVÁ, Marie. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: Education of pupils with special educational Needs IV*. 1. vydání. Brno: Paido, 2010. 384 s. ISBN 80-7315-201-0.

DVOŘÁK, Josef. *Logopedický slovník: terminologický a výkladový*. Žďár nad Sázavou: Logopedické centrum, 2007. 248 s. ISBN 80-902536-6-0.

HAVEL, Jiří. *Inkluzivní vzdělávání v primární škole*. 1 vydání. Brno: Paido, 2010. 321 s. ISBN 80-7315-202-9.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Kapitoly z logopedie. II a III*. Brno: Paido, 1998. 101 s. ISBN 80-85931-62-1.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Logopedie: narušení komunikační schopnosti, logopedická prevence, logopedická intervence v ČR, příklady z praxe*. 1. vydání. Praha: Grada, 2006. 224 s. ISBN 80-247-1110-9.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností*. 1. vydání. Brno: Paido, 2008. 327 s. ISBN 80-210-4708-9.

LECHTA, Viktor. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. 1. vydání. Praha: Portál, 2003. 359 s. ISBN 80-7178-801-5.

LECHTA, Viktor. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. 1. vydání. Praha: Portál, 2005. 386 s. ISBN 80-7178-961-5.

LECHTA, Viktor. *Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole*. 1. vydání. Praha: Portál, 2010. 435 s. ISBN 80-7367-679-6.

ŠKODOVÁ, Eva. *Klinická logopedie*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. 615 s. ISBN 80-7367-340-1.

VÍTKOVÁ, Marie. *Integrativní školní (speciální) pedagogika: základy, teorie, praxe*. 1. vydání. Brno: MSD, 2003. 248 s. ISBN 80-86633-07-1.

VÍTKOVÁ, Marie; HAVEL, Jiří. *Inkluzivní vzdělávání v primární škole: Inclusive education in primary school*. 1. vydání. Brno: Paido, 2010. 101 s. ISBN 80-7315-199-5.

Projekt už je lepší než byl ☺, ale nějaké rezervy tam jsou. Blíže v komentářích.

